

РОЗРАХУНОК ПАРАМЕТРІВ ЕЛЕКТРОГЕНЕРАТОРА В СИСТЕМАХ ЕЛЕКТРИЧНОГО ГАЛЬМУВАННЯ ПОПЕРЕЧНИХ КОЛИВАНЬ РУХОМИХ ОБ'ЄКТІВ

Кошикар І.Ю., магістрант, Васьковський Ю.М., д.т.н., професор
КПІ ім. Ігоря Сікорського, кафедра електромеханіки

Вступ. На сьогодні однією з пріоритетних цілей сучасної електромеханіки є розробка систем рекуперації електричної енергії, зокрема для додаткової підзарядки акумуляторів транспортних засобів. В умовах звичайної їзди такі технології дозволяють автомобілю з гібридною силовою установкою скоротити викиди CO₂ на три грами на кілометр (в кращому випадку), не так вже й багато на тлі ускладнення конструкції, а також знизити витрату палива на 0.7 л / км. Крім цього підвіска без амортизаторів дозволять збільшити обсяг багажника [1].

Мета роботи. Розрахунок параметрів електрогенератора для використання його в електромагнітних системах гальмування зворотно-поступальних рухів коливань рухомих об'єктів.

Матеріали та результати досліджень. Компанія Audi приступила до тестів нової адаптивної підвіски eROT, електрогенератор якої зображений на рис. 1, що виробляє електрику за рахунок рекуперації енергії коливань коліс, зазвичай розсіюється у вигляді тепла [1].

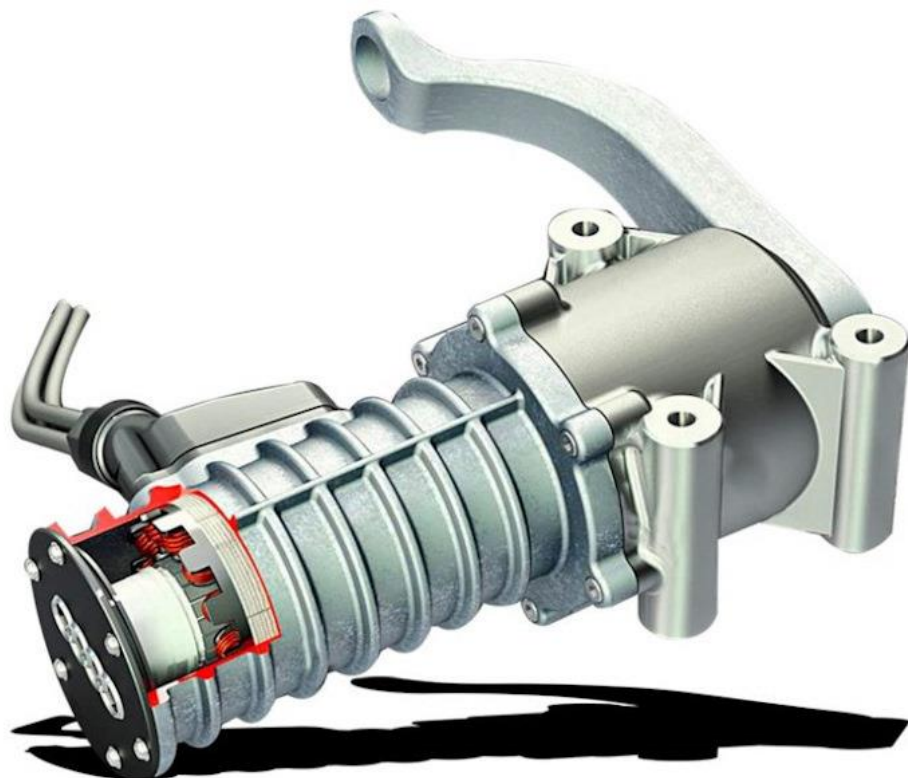

Рисунок 1 – Електрогенератор системи eRot

Сама ідея генеруючої підвіски не нова. Уже багато років над такими пристроями працюють як автомобільні компанії, так і не цілком профільні (наприклад, відома по акустиці фірма Bose), а ще - інститути і лабораторії, зокрема, університет Тафтса, Массачусетський технологічний. Вся різниця - у конструктивній схемі. Реалізують винахідники цю ідею по-своєму [2].

Потужність, що генерується eROT, коливається від зникаючих 3 Вт на свіжому гладкому асфальті до 613 Вт на поганому покритті, а на звичайних трасах – 100-150 Вт. Зібрана енергія накопичується в літєво-іонному акумуляторі ємністю 0,5 кВт • год і піковою вихідною потужністю 13 кВт [2].

Компанія Audi офіційно оголосила, що обладнає частину свого модельного ряду електричними системами з напругою 48 вольт, тим самим зробивши автомобілі могутніше, ефективніше і зручніше (рис. 2). Нова конструкція, яка до сих пір зустрічалася тільки на концептах і прототипах, не замінить, а доповнить традиційні 12-вольтні системи [2].

Рисунок 2 – Схема мережі автомобіля з двома акумуляторами

Було розраховано основні параметри електрогенератора, який міг би працювати в системах рекуперації для на транспортних засобів великих габаритів. Енергія коливань у вантажомісних автомобілях набагато більша ніж в легкових, за рахунок амплітуди коливання підвіски і ваги всього транспорту. Враховуючи вище сказані особливості, можливо досягти вищих показників генерованої електричної енергії, адже більша амплітуда ходу підвіски дає можливість більш тривало обертати вал електрогенератора, враховуючи один період коливання.

В таблиці 1 наведені основні параметри електрогенератора. Розрахунки мають експериментальний характер. Також поперечний переріз активної зони електрогенератора наведений на рисунку 3.

Таблиця 1 — Технічне завдання

P_2 , Вт	400
Число фаз статора, m	3
Число пар полюсів, p	5
Максимальна частота обертів ротора, n_{max} , об/хв	1500
Номінальна частота обертання ротора, n_{nom} , об/хв	200
Линійна напруга при максимальній частоті обертання ротора (діюче значення), В	210
Зовнішній діаметр ярма статора, D_j , м	0,1
Внутрішній діаметр ярма ротора, D_0 , м	0,022
Активна довжина, м	0,26

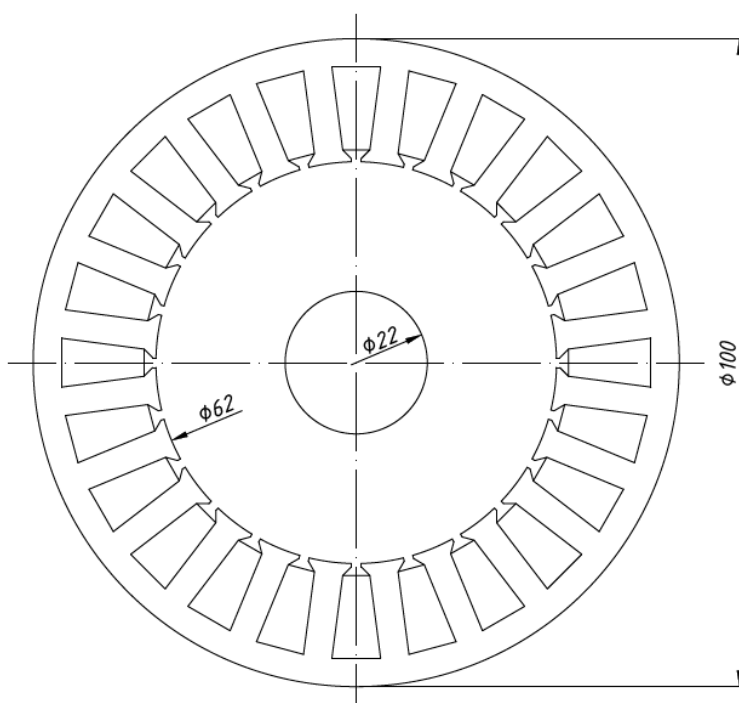

Рисунок 3 – Поперечний переріз активної зони електрогенератора

Висновки. В даній роботі було приведено основні параметри електрогенератора для систем електромагнітного гальмування поперечних коливань рухомих об'єктів. Особливістю роботи таких систем є те, що генератор працює в короткочасних повторюваних режимах і не має усталеного режиму.

Перелік посилань

1. Drive - Автомобильный журнал [Електронний ресурс] // «Инженеры Audi разработали генерирующую подвеску». URL <https://www.drive.ru/news/audi/57ab40a3ec05c44268000038.html>
2. Drive - Автомобильный журнал [Електронний ресурс] // «У серийных моделей Audi появятся системы на 48 вольт». URL <https://www.drive.ru/news/audi/53fb0f6495a656c1268b457b.html>